

KARTA KWALIFIKACYJNA UCZESTNIKA WYPOCZYNKU

I. INFORMACJE ORGANIZATORA O WYPOCZYNKU

1. **Forma wycieczki:** kolonia zimowisko obóz biwak półkolonia inna forma wycieczki
2. **Termin wycieczki:** 11 -18 luty 2023r. (8 dni)
3. **Adres wycieczki i miejsce lokalizacji:** Ośrodek Wypoczynkowy „Hanka” Zawoja 34-222
4. **Profil:** narciarsko-snowboardowy

.....
(miejsce, data)

.....
(podpis organizatora)

II. INFORMACJE DOTYCZĄCE UCZESTNIKA OBOZU

1. Nazwisko i imię uczestnika.....
2. Data urodzenia, wiek.....
3. Adres zamieszkania.....
4. Adres zamieszkania lub pobytu rodziców.....
5. Imiona i nazwiska rodziców.....
6. Numer telefonu rodziców lub numer telefonu osoby wskazanej przez pełnoletniego uczestnika wycieczki, w czasie trwania wycieczki:
.....

Informacja o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczestnika wycieczki, w szczególności o potrzebach wynikających z niepełnosprawności, niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym:

.....
.....
.....

8. Istotne dane o stanie zdrowia uczestnika wycieczki, rozwoju psychofizycznym i stosowanej diecie (np. na co uczestnik jest uczulony, jak znosi jazdę samochodem, czy przyjmuje stale leki i w jakich dawkach, czy nosi aparat ortodontyczny lub okulary).

.....
.....
.....

(kalendarz szczepień): tężec:..... błonica:..... dur:..... inne

oraz numer PESEL uczestnika wycieczki _____

PONIŻSZE INFORMACJE WYPEŁNIA ORGANIZATOR

III. DECYZJA ORGANIZATORA WYPOCZYNKU O ZAKWALIFIKOWANIU UCZESTNIKA WYPOCZYNKU DO UDZIAŁU W WYPOCZYNKU

Postanawia się:

- zakwalifikować i skierować uczestnika na wypoczynek
- odmówić skierowania uczestnika na wypoczynek ze względu:

.....

.....

(data)

.....

(podpis kierownika wypoczynku)

IV. POTWIERDZENIE PRZEZ KIEROWNIKA WYPOCZYNKU POBYTU UCZESTNIKA WYPOCZYNKU W MIEJSCU

Uczestnik przebywał pod adresem wymienionym w punkcie I.4 karty kwalifikacyjnej

- w terminie wymienionym w punkcie I.2 karty kwalifikacyjnej
- w innym terminie (od dnia..... do dnia.....)

.....

(data)

.....

(podpis kierownika wypoczynku)

V. INFORMACJA KIEROWNIKA WYPOCZYNKU O STANIE ZDROWIA UCZESTNIKA WYPOCZYNKU W CZASIE TRWANIA WYPOCZYNKU ORAZ O CHOROBYCH PRZEBYTYCH W JEGO TRAKCIE

- zgodnie z zapisami z zeszytu medycznego prowadzonego dla turnusu
- inne.....

.....

(miejsowość, data)

.....

(podpis kierownika wypoczynku)

VI. INFORMACJE I SPOSTRZEŻENIA WYCHOWAWCY WYPOCZYNKU DOTYCZĄCE UCZESTNIKA WYPOCZYNKU

- bez zastrzeżeń
- dodatkowe informacje.....

.....

(miejsowość, data)

.....

(podpis kierownika wypoczynku)

REGULAMIN OBOZU SPORTOWEGO

1. Każdy uczestnik obozu sportowego zobowiązuje się przestrzegać warunki niniejszego regulaminu, a zgłoszenie uczestnictwa jest równoznaczne z akceptacją jego treści przez uczestnika i jego rodziców/opiekunów prawnych.
 2. Uczestnik akceptuje program przygotowany przez Organizatora i bierze udział we wszystkich jego założeniach i zajęciach programowych, chyba że zostało to ustalone inaczej.
 3. Każdy z uczestników Obozu ma prawo do:
 - a) pełnego wykorzystania programu Obozu,
 - b) korzystania z urządzeń rekreacyjno-sportowych znajdujących się w miejscu zakwaterowania oraz na obiektach sportowych- zgodnie z ich przeznaczeniem, zasadami bezpieczeństwa oraz po uprzednim uzyskaniu pozwolenia od Kadry Obozu i wyłącznie pod jej nadzorem,
 - c) uzyskania od Kadry Obozu pomocy w każdej sprawie,
 - d) poszanowania swoich poglądów i przekonań,
 - e) telefonicznego kontaktowania się z Opiekunami, w czasie do tego wyznaczonym przez Kadrę Obozu, jednak nie później niż do godziny 21:00,
 - f) spotkań z Opiekunem lub osobami bliskimi, w miejscu organizacji Obozu, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu i warunków z Kadrą Obozu,
 - g) opieki medycznej w przypadku choroby lub kontuzji.
 4. Uczestnik Obozu ma obowiązek:
 - a) posiadania przy sobie aktualnej legitymacji szkolnej,
 - b) zabrania ze sobą niezbędnego ekwipunku,
 - c) przestrzegania harmonogramu dnia (zbiórek, czasu posiłków, treningów, ciszy nocnej w godzinach 22:00- 6:00),
 - d) stosowania się do wszelkich wskazówek i zaleceń Kadry Obozu,
 - e) przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny oraz przepisów przeciwpożarowych oraz regulaminów obowiązujących na terenie obiektów, na których terenie organizowany jest Obóz,
 - f) okazywania szacunku i kultury wobec Kadry Obozu, personelu oraz innych uczestników,
 - g) dbania o wyposażenie ośrodka oraz udostępniony sprzęt sportowo-rekreacyjny,
 - h) troski o higienę osobistą oraz czystość pomieszczeń udostępnionych Uczestnikom Obozu,
 - i) informować kadrę obozu o każdym wypadku, kontuzji, chorobie lub złym samopoczuciu, niedyspozycji i innych ograniczeniach uniemożliwiających udział w zajęciach i wykonywanie ćwiczeń. Jeśli o wyżej wymienionych okolicznościach wiedzą rodzice/opiekunowie prawni Uczestnika powinni oni niezwłocznie poinformować o tym kadrę Obozu,
 5. Uczestnikowi nie wolno:
 - a) samowolnie oddalać się od grupy, szczególnie poza teren ośrodka bez wiedzy i zgody Kadry Obozu,
 - b) posiadać ani spożywać alkoholu, tytoniu oraz jakichkolwiek środków odurzających.
 6. Wizyty Opiekuna lub osób bliskich dla Uczestnika w miejscu zakwaterowania, są możliwe po wcześniejszym ustaleniu terminu z Kierownikiem Obozu.
 7. W przypadku poważnego naruszenia regulaminu obozu Organizator zastrzega sobie prawo stosowania środków dyscyplinujących, takich jak upomnienie, nagana i rozmowa ostrzegawcza z powiadomieniem rodziców lub opiekunów. W przypadku, gdy środki te okażą się nieskuteczne lub gdy nieprzestrzeganie regulaminu narusza prawa innych uczestników obozu zagrażając ich zdrowiu lub życiu, Uczestnik może zostać skreślony z listy uczestników i po wcześniejszym zawiadomieniu rodziców wydalony z obozu na koszt własny rodziców/opiekunów – bez prawa do zwrotu należności za niewykorzystaną część pobytu. W takim wypadku osoba odpowiedzialna za uczestnika (rodzic lub opiekun) powinna odebrać dziecko w ciągu 48 godz.
 8. Zapoznania się i przestrzegania szczegółowych procedur i wytycznych związanych z COVID-19 - które zostały przesłane wiadomością email potwierdzającą rezerwacje w Dziale „IX. Dokumentacja dodatkowa” jako Regulamin COVID-19.
- Oświadczam, że zapoznałem się z regulaminem obozu, akceptuję wszystkie jego warunki i zobowiązuję się (moje dziecko) do jego przestrzegania.

.....
Opiekun

.....
Uczestnik

Wrocław, dnia (.....) r.

UMOWA NA ORGANIZACJĘ OBOZU SPORTOWEGO

§ 1

STRONY UMOWY

1. Umowa Zawierana jest pomiędzy Fundacją Samuraj Rozwój Poprzez Sport z siedzibą przy ul. Bałtyckiej 19 lok.2.2, 51-109 Wrocław, NIP: 8952042702, REGON: 36129884, KRS: 0000553354, adres do doręczeń: Samuraj Camp ul. Bałtycka 19 lok.2.2, 51-109 Wrocław,

zwany dalej „**Organizatorem**”,

a (Imię i Nazwisko
Opiekuna),(adres Opiekuna),

zwany dalej „**Opiekunem**”.
2. Uczestnikiem Obozu (określonego w § 2 pkt 1 umowy) może być małoletni w wieku od 7 do 17 lat, zwany dalej „**Uczestnikiem**”.
3. Opiekun oświadcza, że jest osobą uprawnioną do zawarcia z Organizatorem umowy po stronie Uczestnika, a więc jest jego rodzicem, opiekunem prawnym lub innym właściwie umocowanym przedstawicielem Uczestnika.

§ 2

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Przedmiotem umowy jest organizacja przez Organizatora wypoczynku sportowo-rekreacyjnego w postaci Obozu w miejscowości Zawoja, zwanego dalej „**Obozem**”.
2. Organizator podejmuje się organizacji Obozu pod warunkiem prawidłowego zgłoszenia przynajmniej 30 uczestników w terminie wskazanym przez Organizatora. W przypadku niezgłoszenia się minimalnej liczby uczestników, Organizator zastrzega sobie prawo do odwołania Obozu oraz zwraca wniesioną przez stronę opłatę.
3. Cena obozu wynosi 1700 zł za 8 dni. Cena Obozu wynika z cennika zamieszczonego na stronie www.samurajcamp.pl i jest płatna w terminach tam wskazanych, jednakże nie później niż 7 dni przed planowanym rozpoczęciem Obozu.
4. Wpłaty dokonywane są przelewem za pośrednictwem serwisu Przelewy24 poprzez panel klienta na:
www.samurajcamp.pl
5. Obóz rozpoczyna i kończy się w dniu i w godzinach wskazanych przez Organizatora na stronie www.samurajcamp.pl i w programie Obozu. Organizator zastrzega sobie jednak prawo do ewentualnych zmian wynikających z przyczyn niezależ-

nych od Organizatora, o których niezwłocznie powiadomi Opiekuna. Zmiana wskazanych terminów następuje w formie pisemnej i dla swojej ważności wymaga zgody Opiekuna.

6. Organizator zastrzega sobie prawo do wprowadzenia w trakcie trwania Obozu zmian w jego programie wynikających z przyczyn niezależnych od Organizatora, a to m.in.: warunków atmosferycznych, decyzji władz państwowych, samorządowych i innych uprawnionych instytucji.

§ 3

ZAWARCIE UMOWY

Umowa zostaje zawarta z chwilą dokonania prawidłowego zgłoszenia Uczestnika. Przez zgłoszenie Uczestnika rozumie się zawarcie umowy oraz terminowe uiszczenie zadatku lub dokonanie pełnej płatności ceny obozu.

§ 4

OŚWIADCZENIA OPIEKUNA

1. Opiekun zobowiązuje się w terminie do 14 dni po dokonaniu rezerwacji do dostarczenia Organizatorowi Obozu uzupełnionych: Karty kwalifikacyjnej, Umowy i Regulaminu obozu oraz Zgody na leczenie, osobiście lub za pośrednictwem poczty na adres: Samuraj Camp ul. Bałtycka 19 lok. 2.2, 51-109 Wrocław.
2. Poprzez zgłoszenie Uczestnika, Opiekun deklaruje prawdziwość wskazanych w zgłoszeniu informacji. Opiekun potwierdza również fakt zapoznania się z regulaminem Obozu oraz jego akceptację.
3. Opiekun oświadcza, że:
 - a) Uczestnik został poddany stosownym badaniom, a stan jego zdrowia nie stanowi przeciwwskazania do uczestnictwa w zajęciach sportowych,
 - b) nie są mu znane żadne inne powody stanowiące przeszkodę do uczestnictwa w obozie.
4. Opiekun zobowiązuje się do zapewnienia Uczestnikowi Obozu odpowiedniego stroju mając na uwadze charakter Obozu i zmienne warunki atmosferyczne.
5. Opiekun punktualnie przywozi i odbiera Uczestnika z punktów zbornych określonych przez Organizatora. W przypadku opóźnienia lub nieodebrania Uczestnika Organizator podejmuje odpowiednie czynności zgodne z obowiązującym prawem. Opiekun pokrywa wszelkie uzasadnione koszty wynikłe z faktu opóźnienia lub nieodebrania Uczestnika.
6. W przypadku odbioru Uczestnika przez inną osobę niż prawny opiekun, wymagane jest dostarczenie stosownego upoważnienia podpisanego przez Opiekuna.
7. Opiekun ponosi odpowiedzialność finansową za szkody wyrządzone przez Uczestnika, nawet jeśli szkoda została zgłoszona Organizatorowi po zakończeniu Obozu. W przypadkach spornych Organizator okazuje notatkę dokumentującą sporządzoną na tę okoliczność przez Kadrę Obozu.
8. Opiekun oświadcza, iż znane są mu konsekwencje wynikające z niestosownego zachowania Uczestnika określone w pkt. 7 Regulaminu Obozu, których wystąpienie uprawnia Organizatora do usunięcia Uczestnika z obozu na koszt i odpowiedzialność Opiekuna w ciągu 48 h od zgłoszenia, bez prawa do zwrotu kosztów uczestnictwa w Obozie w zakresie przez Uczestnika niewykorzystanym.

§ 5

REZERWACJA MIEJSCA

1. Gwarancją rezerwacji miejsca jest wpłata bezzwrotnego zadatku w wysokości 300 zł za turnus Obozu, płatnej podczas dokonywania rezerwacji online. Wpłacony zadek zaliczany jest na poczet ceny Obozu wskazanej w § 2 pkt. 3 umowy.

2. Zwrot zadatku może nastąpić jedynie w przypadku znalezienia innego Uczestnika, który przejmie wynikające z umowy organizacji obowiązki. Zwrot zadatku nastąpi niezwłocznie po zawarciu umowy z przedstawioną w miejsce Uczestnika osobą.
3. Opiekun może wycofać zgłoszenie Uczestnika nie później niż do dnia rozpoczęcia Obozu drogą elektroniczną bok@grupasamuraj.pl
4. Określony w pkt. 1 zadatek nie podlega zwrotowi w szczególności w przypadku:
 - a) nieterminowej zapłaty całości świadczenia,
 - b) określonego w pkt. 3 wycofania zgłoszenia Uczestnika,
 - c) rezygnacji z uczestnictwa w Obozie w trakcie jego trwania,
 - d) usunięcia uczestnika z Obozu na podstawie pkt. 7 Regulaminu obozu.

§ 6

ZOBOWIĄZANIA ORGANIZATORA

1. Organizator zobowiązuje się do:
 - a. zapewnienia Uczestnikom noclegu, wyżywienia, dostępu do napojów oraz zajęć sportowych wraz z przewidzianymi w programie Obozu atrakcjami,
 - b. zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków zakwaterowania Uczestników,
 - c. zapewnienia opiekunów legitymujących się stosownymi uprawnieniami regulowanymi przez przepisy prawa obowiązującego, koniecznymi do przeprowadzania programu Obozu oraz sprawowania należytej opieki nad jego uczestnikami (w umowie jako: „**Kadra Obozu**”),
 - d. organizacji oraz realizacji programu Obozu pod względem techniczno-logistycznym, jak i merytoryczno-programowym z należytą starannością przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności,
 - e. zgłoszenia organizacji Obozu do Kuratorium Oświaty zgodnie ze stosownymi wymogami prawa,
 - f. ubezpieczenia uczestników do Następstw Nieszczęśliwych Wypadków na czas trwania Obozu,
 - g. przesłania drogą elektroniczną na wskazany przez Opiekuna adres e-mail niezbędnych informacji dotyczących udziału w Obozie nie później niż 5 dni przed jego rozpoczęciem.
2. Organizator odpowiada za wykonanie lub należyte wykonanie umowy, chyba że jej niewykonanie lub nienależyte wykonanie spowodowane zostało wyłącznie z powodu działania lub zaniechania osób Uczestnika lub jego Opiekuna, oraz działaniem siły wyższej.

§ 7

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. Uczestnik w trakcie trwania Obozu pozostaje pod opieką Kadry Obozu i zobowiązany jest stosować się do jej wskazówek oraz zaleceń.

2. Organizator nie odpowiada za szkody wyrządzone w mieniu Uczestnika Obozu w szczególności za posiadane przez Uczestnika pieniądze, sprzęt elektroniczny oraz inne rzeczy wartościowe.
3. Organizator nie ponosi odpowiedzialności za sytuacje wynikłe z niekompletnej, bądź nierzetelnej informacji podanej w Karcie Kwalifikacyjnej Uczestnika.

§ 8

ODWOŁANIE OBOZU

1. Organizator zastrzega sobie prawo do odwołania Obozu, jeśli jego realizacja jest niemożliwa z przyczyn niezależnych od Organizatora, w szczególności:
 - a) niezbrania lub wycofania zgłoszeń Uczestników poniżej określonej w § 2 pkt. 2 umowy liczby,
 - b) działań i zaniechań podmiotów trzecich, z których usług korzysta Organizator, w czasie uniemożliwiającym Organizatorowi podjęcia niezbędnych działań zmierzających do realizacji przedmiotu umowy,
 - c) wystąpienia przeszkód niezależnych od Organizatora i przez niego niezawinionych, nieprzewidzianych w momencie zawarcia umowy, którym Organizator nie jest w stanie zapobiec takie jak: powódzie, strajki.
2. W przypadku odwołania Obozu Organizator zobowiązany jest do zwrotu pełnej wysokości wpłaty dokonanej przez Opiekuna.

§ 9

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

1. Opiekun uprawniony jest do rezygnacji z udziału w Obozie, przed jego rozpoczęciem, poprzez złożenie, w formie pisemnej, oświadczenia o odstąpieniu od Umowy. Za datę odstąpienia od Umowy przyjmuje się dzień wpływu oświadczenia o odstąpieniu do Organizatora.
2. W przypadku odstąpienia przez Opiekuna od Umowy, Opiekun zobowiązany jest do uiszczenia na rzecz Organizatora opłaty za odstąpienie od umowy w następującej wysokości:
 - 1) kwotę odpowiadającą 80% ustalonej w Umowie ceny, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 14 do 6 dni przed rozpoczęciem Obozu.
 - 2) kwotę odpowiadającą 95% ustalonej w Umowie ceny, jeżeli rezygnacja nastąpiła w terminie od 5 dni i krócej przed rozpoczęciem Obozu.
3. Zwrot kwoty ceny za Obóz może nastąpić jedynie w przypadku znalezienia innego Uczestnika, który przejmie wynikające z umowy organizacji obowiązki. Zwrot kwoty wpłaconej za Obóz nastąpi niezwłocznie po zawarciu umowy z przedstawioną w miejsce Uczestnika osobą.

§ 10

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Dokumenty wskazane w § 2 pkt 1 umowy oraz regulamin Obozu stanowią załączniki do przedmiotowej umowy.
2. Załączniki stanowią integralną część umowy.
3. W sprawach nieuregulowanych zastosowanie mają przepisy prawa obowiązującego.

.....
(Podpis Organizatora)

.....
(podpis Opiekuna)

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH I WIZERUNKU

1. Administratorem danych osobowych oraz wizerunku Państwa i Państwa dzieci jest Fundacją Samuraj Rozwój Poprzez Sport z siedzibą przy ul. Bałtyckiej 19 lok.2.2, 51-109 Wrocław, NIP: 8952042702, REGON: 36129884, KRS: 0000553354, adres do doręczeń: Samuraj Camp ul. Bałtycka 19 lok.2.2, 51-109 Wrocław.
2. Dane osobowe przekazane Administratorowi w umowie (inne niż wizerunek) przetwarzane będą w procesie kwalifikowania uczestników na obóz sportowy oraz w trakcie jego trwania w zakresie niezbędnym dla jego prawidłowego przebiegu przez Organizatora (Administratora) oraz Kadre Obozu.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do czasu cofnięcia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu udostępnienia wizerunku.
4. Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, zgodnie z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych, a także prawo do cofnięcia zgody.
5. Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.
6. Dane osobowe w postaci wizerunku Państwa i Państwa dzieci przetwarzane będą w celu promocji i budowania pozytywnego wizerunku Fundacji – na podstawie Art. 6 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
7. Wizerunek Państwa dzieci będą przetwarzane w celach promocji działalności Fundacji Samuraj Rozwój Poprzez Sport.
8. Podanie przez Pana/Panią danych osobowych jest dobrowolne.
9. Zgoda na przetwarzanie wizerunku Państwa dzieci jest dobrowolna.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych wskazanych w umowie i dokumentach do niej dołączonych dotyczących Opiekuna oraz Uczestnika. Jednocześnie oświadczam, że zostałem/łam poinformowany/-a o przysługującym mi prawie dostępu do treści danych oraz ich poprawiania, wycofania zgody na ich przetwarzanie w każdym czasie. Zaświadczam, że podanie tych danych było dobrowolne.

Wyrażam/nie wyrażam* zgody na przetwarzanie wizerunku mojego dziecka w celach promocyjnych działalności Fundacji Samuraj Rozwój Poprzez Sport w zakresie przedstawionym powyżej.

(*)niepotrzebne skreślić

.....
(Data)

.....
(podpis Opiekuna)

UBEZPIECZENIE NNW

Dane uczestnika:

Imię i nazwisko ubezpieczonego

.....

Adres zameldowania

.....

PESEL

.....

Wyrażam zgodę na przystąpienie do zbiorowego ubezpieczenia od Następstw Nieszczęśliwych Wypadków (NNW) i potwierdzam, że otrzymałem/am ogólne warunki ubezpieczenia (OWU przesłane wiadomością email potwierdzającą rezerwację w Dziale „IX. Dokumentacja dodatkowa”).

.....
(Miejscowość, data)

.....
(podpis Opiekuna)

ZGODA NA LECZENIE ORAZ PODANIE LEKÓW

.....

Imię i Nazwisko Rodziców/Opiekunów

.....

Miejscowość, data

.....

(miejscowość, w której odbywa się obóz)

Wyrażam zgodę na podanie mojemu dziecku leków:
(przeciwbólowych, przeciwzapalnych, przeciwgorączkowych i rozkurczowych) w doraźnych przypadkach
podczas mojej nieobecności.

W razie zagrożenia życia dziecka zgadzamy się na jego leczenie szpitalne, zabiegi diagnostyczne i operacyjne oraz wyrażamy zgodę na udzielanie kadrze obozu wszelkich informacji o stanie zdrowia dziecka. Stwierdzamy, że podaliśmy wszystkie znane nam informacje o stanie zdrowia dziecka, które mogą pomóc organizatorowi w zapewnieniu właściwej opieki w czasie pobytu na obozie. Przyjmujemy na siebie odpowiedzialność za skutki znanych nam, a niepodanych chorób dziecka.

.....

(Podpis rodziców/Opiekunów)

.....
Imię i nazwisko rodzica/Opiekuna

.....
Miejscowość, data

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

Ja.....niniejszym informuję o odstąpieniu od umowy na organizację
obozu/półkolonii* organizowanego w miejscowości..... w
terminie..... dla mojego dziecka

.....
(Podpis rodziców/opiekunów)

(*) Niepotrzebne skreślić